

УКАЗАНИЯ

за

определяне на цената на природния газ при продажба от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители присъединени към газопреносната мрежа

ГЛАВА I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Указанията са разработени на основание чл. 5, ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на природния газ (Наредбата).

2. С тези указания се определя начина за образуване на пределната цена, по която общественият доставчик продава природния газ на крайните снабдители и на потребители присъединени към газопреносната мрежа, включително и начина за изчисляване на надценката „до 2%” за дейността „обществена доставка” (надценката).

3. С тези указания се определят изискванията на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (комисията) за вида, формата и съдържанието на необходимата информация, която обществения доставчик задължително представя при подаване на заявлението за утвърждаване на цена.

4. Цените при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към преносната мрежа, се образуват въз основа на разходите за доставка на прогнозни количества природен газ от внос за вътрешния пазар, от местни добивни предприятия, от количества природен газ предвидени за добив от газови хранилища и надценка по глава III.

5. Като неразделна част от заявлението за цена на природния газ при продажба от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа, обществения доставчик представя приложения със справки, които включват минималните изисквания на комисията за информация. Необходимата информацията във връзка с определянето на надценката се представя като приложение към заявлението по утвърдени от комисията образци.

6. Справките се представят на хартиен и цифров носител. Формата на справките е задължителна и не могат да бъдат изтривани редове и/или колони. Дружеството може да представя допълнителна информация, извън задължителната по справките. Справките трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт и от главен счетоводител и да бъдат подпечатани с печата на дружеството.

7. По искане на комисията или при необходимост за допълнителна обосновка, дружеството представя към заявлението допълнителна писмена информация относно ценообразуващите елементи.

ГЛАВА II

ЦЕНА НА ВХОДА НА ГАЗОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

8. Цената на природния газ на входа на газопреносната мрежа се определя като средно претеглена стойност, при отчитане на заявените за доставка количества природен газ от внос за вътрешния пазар, от местни добивни предприятия и от количества природен газ предвидени за добив от газови хранилища, с цел продажба

през следващия период, условията по договорите за преобразуване, съхранение и за пренос на природен газ до българска граница и валутния курс на Българската народна банка на лева към чуждестранната валута, в която се заплаща внасяният в страната природен газ, съгласно чл. 17, ал.3 от НРЦПГ, както следва:

8.1. Необходимите количества природен газ за доставка до крайните снабдители и до потребители, присъединени към газопреносната мрежа, се определят въз основа на заявените количества за доставка от крайните снабдители и от потребителите, присъединени към газопреносната мрежа за съответния период, подробен анализ на потреблението и условията на реализацията.

8.1.1. Общественият доставчик формира количествата природен газ за доставка през следващия период между отделните източници за доставка – от търговски договори за внос за вътрешния пазар, от местни добивни предприятия и от количества природен газ предвидени за добив от газови хранилища, съобразно с принципа за най – ниски разходи при образуване на цената на природния газ на входа на газопреносната мрежа, в случаите когато обстоятелствата го позволяват.

8.1.2. Определените по т. 8.1. и 8.1.1. количествата природен газ се разпределят за доставка между договорите с външни и местни доставчици, както и количествата предвидени за добив от газови хранилища.

8.1.3 В случаите на остойностяване на количествата природен газ, предвидени за добив от газови хранилища те се оценяват и изписват по метода „средно претеглена стойност”, без включване на цената за пренос на природен газ.

8.2. Цената на природния газ по всеки отделен договор с външните доставчиците се определя по формула, регламентирана в условията на съответния договор.

8.3. Размерът на транзитните такси за транспортиране на природен газ през територията на Румъния се определят в съответствие с условията по търговските договори.

8.4. Цената на природния газ по всеки отделен договор с външните доставчици и стойността на таксите по договорите за транзитен пренос на природен газ се преобразуват от чуждестранната валута, в която се заплаща в български лева (BGN), като се взема предвид валутният курс на Българската народна банка на BGN към съответната валута за период от 30 дни, предхождащ датата на внасяне на заявлението за утвърждаване на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа

8.5. Средно претеглената цена на входа на газопреносната мрежа се определя, като всички разходи, за доставка на природен газ по договорите с външни доставчици, за доставка на природен газ по договора за местен добив, за доставка на природен газ от газови хранилища и транзитните такси се разделят на определените по т. 8.1 и т.8.1.1 количества природен газ и количествата природен газ предвиден за нагнетяване в газови хранилища.

9. Периодичността на изменение на цената на природния газ по предходната точка се определя в съответствие с условията на търговските договори, по които обществения доставчик купува природен газ за вътрешния пазар, с изключение на случаите по т.34. Периодите на изменение на цената са не по-кратки от три месеца.

10. При периодичното изменение на цената в съответствие с т.9, комисията проверява съответствието на ценообразуващите елементи с изискванията по указанията, като при установяване на отклонения и несъответствия извършва съответните корекции при спазване принципите за ценово регулиране по чл. 31 във връзка с чл. 23 от Закона за енергетиката.

ГЛАВА III

НАДЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА ОБЩЕСТВЕНА ДОСТАВКА

11. Надценката отразява стойността на услугата „обществена доставка” на природен газ и се определя в размер до 2% от цената на природния газ по глава II, в годишен аспект. Надценката се изчислява на основата на годишни данни за дълготрайните активи и разходите за дейността на обществения доставчик и се коригира в съответствие с периодичността на изменение на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа в съответствие с прогнозните количества природен газ и цена на вход.

12. Общественият доставчик изчислява надценката на основата на електронен модел, който представлява изчислителни таблици със съответните формули и връзки, който е неразделна част от указанията, Приложение № 1.

13. Справките се попълват в съответствие с инструкциите в тези указания.

14. Справките за изчисляване на надценката за дейността обществена доставка са в съответствие с отделните елементи на надценката и са както следва:

14.1. Справка № 1 “Годишни разходи”

14.2. Справка № 2 “Възвръщаемост”;

14.3. Справка № 3 “Надценка за дейността обществена доставка”;

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА НАДЦЕНКАТА

Раздел 1

Необходими приходи

15. Ценообразуващите елементи за изчисляване на надценката следват изискванията на Глава II, Раздел I от НРЦПГ, като необходимите приходи за изчисляване на надценката се определят по формулата:

$$НП_{од} = В_{од} + ГР_{од} \text{ , в хил.лв.}$$

където:

НП_{од} е необходими приходи за дейността „обществена доставка”

В_{од} е сумата на възвръщаемостта на активите за дейността „обществена доставка” на природен газ, в хил.лв.;

ГР_{од} е сумата на условно-постоянните разходи и променливи разходи за дейността „обществена доставка” на природен газ, в хил.лв.;

Раздел 2

Годишни разходи

16. Годишните разходи на обществения доставчик за изчисляване на надценката не включват разходите за покупка на природен газ за формиране на цената по глава II от настоящите указания.

17. Годишните разходи на обществения доставчик за изчисляване на надценката се класифицират на условно постоянни разходи (УПР) и променливи разходи в зависимост от връзката им с количествата природен газ.

17.1. Видовете УПР са групирани в справка №1 от приложението в групи по икономически елементи, като във всяка група се изброяват детайлно всички конкретни видове разходи според водената от обществения доставчик аналитичност. За целите на изчисляването на надценката в данните за разходите се включват само тези разходи, които са пряко свързани с дейността по лицензията. Справката се изготвя на база данни за отчетната и прогнозната година. При необходимост дружеството представя подробна писмена обосновка за нивото на УПР.

17.2. В състава на годишните УПР разходи не се включват финансови, извънредни разходи, разходи за данък върху печалбата и разходи за бъдещи периоди, които са част от отчета за приходите и разходите, разходите за загуби от обезценки, текущи разходи за начислени провизии по смисъла на чл. 38 и чл. 39 от Закона за корпоративно подоходно облагане, текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори, разходи за дарения и неизползвани отпуски, разходите по чл. 204 на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и разходите за начислен данък върху тях по чл. 216 от ЗКПО.

17.3. Комисията определя дела на социалните разходи в размер не по-голям от 25% от приетите за икономически обосновани разходи за заплати и възнаграждения.

18. Видовете променливи разходи са групирани в справка №1 от приложението със съответната им аналитичност. Общественият доставчик представя писмена обосновка относно годишното прогнозно ниво на променливите разходи.

18.1. Разходите за съхранение на природен газ се изчисляват на основата на представен от дружеството план за количествата природен газ за нагнетяване и добив, като осреднена стойност на данните за съответния период на изчисление и действащата цена за съхранение, утвърдена от ДКЕВР.

18.2. В следващия период на изчисление на разходите за съхранение, комисията може да отчете разликата между прогнозните и реално отчетените разходи за съхранение.

19. За целите на изчисляване на надценката за съответния период от прогнозната година, годишните условно-постоянни разходи се разпределят пропорционално в съответствие с периодичността на изменение на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа. Разходите за съхранение се разпределят в съответствие със средномесечните количества природен газ за съхранение.

Раздел 3

Възвръщаемост на активите

20. Възвръщаемостта на активите, използвани за осъществяване на дейността обществена доставка се изчислява на основата на следната формула:

$$Вод = РБА * НВ, \text{ в хил.лв.}$$

където:

РБА е регулаторна база на активите;

НВ е определената от ДКЕВР норма на възвръщаемост на капитала

21. Нормата на възвръщаемост на капитала е равна на прогнозната годишна средно претеглена цена на капитала, съгласно определени от комисията норма на

възвръщаемост на собствения капитал, след данъчно облагане и норма на възвръщаемост на привлечения капитал, действащата данъчна ставка и целева капиталова структура.

21.1. Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала при отчитане на фактори, като: сравнения с други предприятия с подобна степен на риск, достъп до финансиране, текущи финансови и икономически условия в страната, алтернативна цена на капитала, специфичен риск на предприятието, финансова политика и капиталова структура на предприятието, финансова история на предприятието.

22. Регулаторната база на активите (РБА) е базата за получаване на възвръщаемостта на лицензираното дружество от вложения капитал за дейността „обществена доставка” и се изчислява съгласно чл. 12 от Наредбата, а именно:

$$РБА = А - \Phi - А_m + НОК, \text{ в хил.лв.}$$

където:

А е призната стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, в хил.лв.;

Φ е балансова стойност на активите, които са придобити по безвъзмезден начин (чрез финансираня), в хил.лв.;

А_м е амортизацията за изтеклия период на ползване на активите, с които се извършва лицензионната дейност, в хил.лв.;

НОК е необходимият оборотен капитал, в хил.лв.

23. Признатата от комисията стойност на активите, които се използват и имат полезен живот е отчетната стойност на дълготрайните активи (ДА) на обществения доставчик за съответната лицензионна дейност към края на отчетната година. Не се включват ДА, които не се използват за лицензираната дейност.

23.1. В стойността на дълготрайните активи не се включват:

23.1.1. разходи за придобиване на дълготрайни активи под формата на незавършено строителство;

23.1.2. дълготрайни активи, отчетени по силата на договор за финансов лизинг, ако не са свързани с пряката лицензионна дейност;

23.1.3. активи, несвързани с лицензионната дейност и/или отдадени под наем, консервирани, извадени от експлоатация и други;

23.1.4. активи придобити, чрез финансиране (безвъзмездно чрез дарения, помощи, грантови схеми, от потребители и други.);

23.1.5. стойност на активи, придобити през предходния регулаторен период, надвишаваща пазарните нива за подобни или аналогични активи;

23.1.6. активи, които имат остатъчна стойност и предстои да бъдат изведени от експлоатация през ценовата година

24. Амортизациите се изчисляват за ДА включени в РБА, които се използват и имат полезен живот и с които се извършва съответната лицензионна дейност. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на линеен метод за амортизиране. Годишните разходи за амортизации се изчисляват на основата на обосноваван от дружеството икономически и технически полезен живот на активите.

25. За целите на изчисляване на надценката за съответния период от прогнозната година признатата от комисията годишна стойност на активите по т.23, намалена с годишните разходи за амортизации по т.24 се разпределя пропорционално в съответствие с периодичността на изменение на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа.

26. Необходимият оборотен капитал (НОК) е част от РБА и представлява капиталовата сума, използвана в процеса на финансиране на дейността „обществена доставка” за съответния период на изчисление.

27. За регулаторни цели НОК се определя в размер на не повече от 1/8 от утвърдените парични разходи на обществения доставчик, включително и разходите за покупка на природен газ.

28. За целите на изчисляване на надценката за съответния период от годината НОК се изчислява за всеки отделен период на промяна на цената по глава II в зависимост от промяната на паричните разходи на обществения доставчик.

Раздел 6

Прогнозни количества за доставка

29. Прогнозните количества се заявят от обществения доставчик, въз основа на заявените количества от крайните снабдители и от потребителите, присъединени към газопреносната мрежа, анализ на потреблението и условията на реализация и в съответствие с периодичността на изменение на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик.

Раздел 7

Изчисляване на надценката

30. Надценката за дейността обществена доставка се изчислява за всеки период на изменение на цените при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към преносната мрежа по следната формула:

$$H = \left(\frac{НПп / Kп}{Цвхп} \right) * 100 \text{ в } \%,$$

където:

H – надценка за дейността «обществена доставка»

НПп – необходими приходи за съответния период на изчисление на надценката

Kп – количества природен газ за съответния период на изчисление на надценката

Цвхп – цена на входа на газопреносната мрежа за съответния период на изменение на цената.

Глава IV

ЦЕНА ПРИ ПРОДАЖБА НА ПРИРОДЕН ГАЗ ОТ ОБЩЕСТВЕНИЯ НА КРАЙНИТИ СНАБДИТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ, ПРИСЪЕДИНЕНИ КЪМ ГАЗОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

31. Върху цената определена по т. 8 се начисляват отделните компоненти на надценката определена съгласно глава III в размер до 2% в годишен аспект.

32. Към цената, формирана по т. 31 се добавя утвърдената цена за пренос на природен газ през газопреносната мрежа.

Глава V

КОРЕКЦИИ НА ЦЕНООБРАЗУВАЩИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

33. Цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа може да бъде коригирана от комисията с надвзет/недовзет приход, в зависимост от степента на изпълнение на ценообразуващите елементи утвърдени за предходния ценови период, а именно:

33.1. Цени и количества по отделните договори за доставка на природен газ до входа на газопреносната мрежа от внос.

33.2. Цени и количества по отделните договори за доставка на природен газ до входа на газопреносната мрежа от местни добивни предприятия.

33.3. Цени и количества на природен газ предвидени за добив от газови хранилища.

33.4. Транзитни такси за транспортиране на природен газ през територията на Румъния до входа на газопреносната мрежа.

33.5. Курсови разлики.

34. При определяне на надвзетия/недовзетия приход за I^{BO} тримесечие на 2010 г. се вземат предвид осреднените стойности на ценообразуващите елементи посочени в т. 33 на база отчетни данни за 2009 г.

35. При периодичното изменение на цените в съответствие с т. 9, за гарантиране на баланса между интересите на енергийните предприятия и потребителите и между отделните категории енергийни предприятия, комисията при условията на т. 33 може да запази действащите цени или да разсрочи необходимото изменение на цените.

35.1. В случай че заявеното от обществения доставчик увеличение на цената за предстоящия период е значително спрямо предходния период, то комисията има право да запази действащата цена от предходния период, като разсрочи част от увеличението съответно към следващ/и период/и.

Допълнителни разпоредби

§.1 По смисъла на указанията:

1. „Прогнозна година” е календарната година, за която се определя надценката за дейността „обществена доставка”, която надценка се коригира периодично през годината.
2. „Отчетна година/предходна година” е календарната година, в края на която се определя надценката за прогнозната година.
3. „Период от прогнозната година” е периода на изменение на цената при продажба на природен газ от обществения доставчик на крайните снабдители и на потребители, присъединени към газопреносната мрежа.
4. „Надвзет/недовзет приход” – са разликата между одобрени и отчетени разходи за доставка на природен газ до входа на газопреносната мрежа.
5. „Парични разходи” –разходите необходими за дейността на обществения доставчик с изключение на разходите за амортизация на активите.